

Knihovna Ostrovského – nabídka naučných a literárních besed pro děti (2. stupeň ZŠ/střední školy)

Besedy naučné a k zamyšlení

Řecké mýty – seznámení s nejznámějšími mýty a hrdiny starověkého Řecka, tehdejším pojetím náboženství a světonázorem.

Biblické příběhy 1/2 – dvoudílný cyklus rozdělený na příběhy ze Starého a Nového zákona. Vliv Bible na literaturu, kulturu, umění a hudbu; význam díla pro židy, křesťany a muslimy.

Islám a příběhy z Koránu – seznámení se základy muslimské víry, příběhem Mohammeda a Koránem, muslimskou kulturou a uměním. Závažné a kontroverzní otázky týkající se islámu (fundamentalismus, postavení žen apod.), široká debata na dané téma, prostor pro dotazy.

Náboženství a kultura východní Asie – účelem besedy je představit dětem největší náboženské systémy dané oblasti (taoismus, konfucianismus, hinduismus, buddhismus) a jejich vliv na místní kulturu a zvyky.

Mezikulturní dialog – seznámení s největšími kulturami světa a jejich vzájemnými rozdílnostmi, týkajícími se tradic, náboženství, zvyků apod. Apeluje na pochopení a toleranci k příslušníkům jiných kultur, proto je v průběhu besedy věnována stěžejní pozornost etnickým menšinám v ČR.

Kdo jsou imigranti? – beseda na aktuální téma přistěhovalecké vlny z Afriky a Blízkého Východu. Kdo jsou imigranti, proč opouštějí svou zemi a míří do Evropy, jaké jsou s tím spjaté problémy, je všudypřítomný strach z imigrantů na místě?

Na počátku... – beseda o vzniku a vývoji vesmíru, sluneční soustavy a planety Země. Téma lze pojmout dvojím způsobem – lze se věnovat čistě vědeckým teoriím, vycházejícím z astronomických výzkumů, či mytologickým představám národů z celého světa.

Role člověka ve vesmíru – beseda na zamyšlení nad naším údělem; jak jej vidí děti a jak jej viděly či vidí jiné kultury; proměny kosmologických představ a jejich dopad sebereflexi člověka; jak bychom ustáli setkání s jinou civilizací?

Ochrana přírody – důležitost ochrany přírody, dopad lidské činnosti na životní prostředí, nové trendy a praktické rady dětem, jak se chovat k přírodě šetrněji.

Bezpečnost na internetu – aktuální téma, o kterém by děti i mládež měly mít povědomí; zásady ochrany soukromí, využívání sociálních sítí, online her, sdílení fotografií apod. Úvahy na téma množství času stráveného u monitoru, závislosti a vzájemném vlivu on-line a skutečného života.

Besedy historické

Čas pořadu je asi 50 minut. Budeme se věnovat především významným událostem v českých dějinách, a to počínaje rokem 1918 – tedy vznikem Československa – a konče vstupem České republiky do Severoatlantické aliance a Evropské unie. Je na pedagogích, které pásmo si zvolí, není nutné pojímat cyklus přednášek chronologicky. Součástí každé přednášky budou kromě představení nejvhodnějších publikací či periodik spojených s konkrétním tématem též dobové zvukové záznamy (významné projevy, citáty a komentáře). Po přednášce bude následovat beseda, v níž budou vítány dotazy a připomínky žáků a studentů.

Konec Habsburské monarchie a vznik Československa

První republika jako mnohonárodnostní stát

Druhá republika jakožto popření Masarykovy a Benešovy republiky?

Okupace českých zemí a místo českých zemí v Hitlerově „Nové Evropě“

Český odboj za 2. světové války (domácí – zahraniční, občanský – komunistický)

Kolaborace a kolaboranti v Protektorátu Čechy a Morava

Osvobození Československa (Třetí republika jako svobodný a demokratický stát?)

Konec staletého česko-německého soužití (divoký/organizovaný odsun německého obyvatelstva z Československa 2. světové válce)

„Vítězný únor“

Osudy české šlechty po roce 1945/1948 na příkladu orlicko-čimických Schwarzenbergů

Politické procesy v 50. letech a příběh Dagmar Šimkové

Zlatá šedesátá? Pražské jaro – doufání a zklamání

Okupace Československa vojsky Varšavské smlouvy – a živé pochodně Jan Palach, Jan Zajíc a Ryszard Siwiec

„Normalizace“ a čistky po roce 1969

Režim, „šedá zóna“ a disent v Československu v 70. a 80. letech

Poslední léta komunistického režimu v Československu a Sametová revoluce

Nová československá demokracie – inspirace První republikou?

Rozdělení Československa – podruhé sametově?

Visegrád jako svébytný koncept střední Evropy

Vstup České republiky do Severoatlantické aliance a Evropské unie

Besedy literární

Jak rozumět komiksu – vznik a vývoj komiksu a jeho specifika a zvláštnosti, ukázky současné české i zahraniční tvorby, komiks ve filmu, rady, jak vytvořit vlastní komiks.

Fantazie v knihách – jak to dopadne, když fantazii vepíšete do slov; beseda o knihách autorů s nezměrnou fantazií (Tolkien, Lewis, Pullman, Tan, Ende aj.), které zavedou čtenáře do jiných světů. Vznik žánru fantasy, jeho charakteristika a stručné dějiny; tipy na čtení.

Svět J.R.R. Tolkiena – povídání o tvůrci legendární Středozemě, její mytologie od stvoření písni po zničení Prstenu; představení jeho knih, nástin děje, četba ukázek; důraz na silný příběh, poetiku, věčné hodnoty, které ve svém díle zachytil.

Science fiction – seznámení s nejznámějšími díly sci-fi, která měla vliv na formování žánru. Nové trendy, odraz sci-fi literatury v kultuře, filmu apod., vzájemný vliv sci-fi a vědy.

Vize konce – beseda na téma literárních vizí „konce“ světa a jeho následného vývoje. Populární žánr dystopie nabízí nejen mnoho zajímavých úvah, ale mnohdy také napínavé a zábavné čtení.

Neobyčejné příběhy – beseda o knihách s neobyčejnými tématy či o knihách neobyčejně napsaných a nápaditých, které vybočují z mainstreamu a vybízejí k zamyšlení. Gaarder, de Fombelle, Tan, Tashlin, Silverstein, Lowryová, Orlev, Sís, Nikl, Čech aj.

Jules Verne – francouzský spisovatel je považován za jednoho ze zakladatelů žánru vědeckofantastické literatury.

Otakar Batlička – život a dílo českého dobrodruha.

Karel Čapek – zajímavosti ze života jednoho z našich nejvýraznějších spisovatelů, hlavní témata a zaměření jeho děl, vše zasazené do dobového kontextu. Četba ukázek, nástin děje vybraných knih.

Holocaust – seznámení s literárními díly pojednávajícími o kruté epizodě v dějinách lidstva.

Spisovatelé v Lidovkách – okruh prvorepublikových autorů píšících pro Lidové noviny.

Levicoví básníci a prozaici za První republiky – Vančura, Seifert, Nezval, Halas, Olbracht, Fučík, Biebl, Wolker, Voskovec, Werich a další.

Katoličtí autoři – osudy katolicky orientovaných spisovatelů za První republiky, Protektorátu a po 2. světové válce (Deml, Durych, Čep, Zahradníček, Křelina a další).

Česká literatura v době temna – vývoj českého písemnictví v 50. letech 20. století.

Zlatá šedesátá – česká literatura na konci 50. a v 60. letech. Režimní i svobodně píšící autoři.

Literární ghetto za normalizace – oficiálně zakázaní, avšak aktivně píšící autoři, samizdatové edice, boj s cenzurou, manifesty.

Současná česká literatura aneb Co frčí – autoři především střední a mladé generace (Hakl, Urban, Šabach a další)

David Walliams – smutněveselé knížky britského autora.

Co číst? – beseda zaměřená na výběr současných předních autorů knih pro starší děti a mládež.

Literární seminář – několik praktických rad, jak správně napsat slohovou práci či jak si vést čtenářský deník.

Storytelling – rozvíjíme fantazii

Besedy využívající metod storytellingu, které spočívají v umění vyprávět zábavnou a hravou formou. Pracovat můžeme buď s vlastním příběhem, který vymyslíme na začátku besedy, nebo s jednou konkrétní knihou, využívaje její příběh, postavy a prostředí (v kterémžto případě je nutné, aby děti knihu skutečně znaly). Pro inspiraci uvádím několik zpracovaných knih, lze se ale samozřejmě domluvit knize jiné: P. Stančík – Mrkev ho vcuclo pod zem; T. de Fombelle – Tobiáš Lolness, L. Lowryová – Dárce, L. Carroll – Alenka v kraji divů

Pokud by Vás žádné z výše uvedených témat nezaujalo, lze po domluvě připravit besedu na téma Vámi vybrané.